

Stockholm 2019-08-29

Dnr 1737-2018/19

Arbetsmarknadsutskottets studieresa till Danmark den 25–27 juni 2019

Resans syfte

Arbetsmarknadsutskottet beslutade den 23 april 2019 att en utskottsdelegation skulle göra en resa till Danmark bl.a. i syfte att studera den danska flexicurity-modellen (prot. 2018/19:28).

Mötena under resan gav delegationen dels fördjupad kunskap om den danska flexicurity-modellen, dels bättre kännedom om den danska integrationspolitiken.

Utskottets sammantagna bedömning är att erfarenheterna från resan är användbara för arbetet i Sverige och att besöket väl uppfyllde det syfte med resan som uttalats på förhand.

Redogörelse för resan

Tisdagen den 25 juni

Tisdagens program inleddes med en guidad tur på Christiansborgs slott. Guiden berättade om byggnaden och parlamentets historia samt visade kammaren där folketinget samlas med sina 179 ledamöter. Vidare nämnde guiden kortfattat de pågående förhandlingarna för att bilda ny regering efter valet till folketinget i början av juni.

Därefter fortsatte dagen med olika programpunkter som alla hölls i Sveriges ambassads residens. Först ut var ett möte med Cecilia Lonning-Skovgaard, Köpenhamns borgmästare för integrations- och segregationsfrågor. Hon gav en övergripande redogörelse för det arbete man i Köpenhamns kommun bedriver på integrationsområdet och beskrev den s.k. Københavner-modellen for integration af flygtninge. Framträdande i kommunens modell är att den som är arbetsför så tidigt som möjligt ska komma i kontakt med arbetsmarknaden; bl.a. förväntas nyanlända tidigt vara ute på en praktikplats och kombinera det med undervisning i danska. Ett av flera ämnen som togs upp vid mötet var kvinnors väg in och deltagande på arbetsmarknaden.

Programmet fortsatte sedan med en inrikespolitisk briefing av ambassadör Fredrik Jörgensen. Ambassadören redogjorde också för sina reflektioner om likheter och skillnader mellan Danmark och Sverige när det gäller bl.a. samhällslivet och arbetsmarknadspolitiken. Detta utgjorde en värdefull grund inför efterföljande möten med olika danska aktörer.

Vid en middag senare på dagen, för vilken ambassadören stod värd, gavs tillfälle att diskutera olika inrikespolitiska frågor. Bland annat diskuterades den rådande arbetsmarknadspolitiken och arbetsmarknadsläget i stort och utgången av det danska parlamentsvalet. Inbjudna till middagen var representanter för parterna på den danska arbetsmarknaden och en tjänsteman från Beskæftigelsesministeriet (arbetsmarknadsdepartementet).

Under natten mellan tisdag och onsdag meddelades att Socialdemokratiet skulle bilda enpartiregering i minoritet och att Mette Frederiksen skulle bli ny statsminister. De fyra förhandlande partierna – Socialdemokratiet, Radikale Venstre, Enhedslisten och Socialistisk Folkeparti – hade då nått en överenskommelse i vilken man definierat ett antal målsättningar som ska sätta kursen för dansk politik de närmaste åren. Enligt medierapporteringen var invandringspolitiken och klimatpolitiken två av de områden där förhandlingarna varit som mest intensiva.

Onsdagen den 26 juni

Onsdagens program började med ett besök på Beskæftigelsesministeriet. Utskottet mötte där departementschef Jakob Jensen som inledde med att redogöra för det rådande arbetsmarknadsläget i Danmark i stort, för att därefter beskriva den danska flexicurity-modellen och dess olika komponenter. Han gav också en övergripande redogörelse för villkoren för olika ersättningssystem såsom arbetslöshetsersättning, sjukpenning och föräldrapenning. Från ministeriet deltog även Helle Ekmann Jensen. Vid samma möte deltog vidare Christian Solgaard från Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (Star). Star är den nationella myndighet som har det övergripande ansvaret för arbetsmarknadspolitiken i Danmark. Själva arbetsförmedlingen är kommunal och heter Jobcenter. Flera olika arbetsmarknadspolitiska aspekter kom att diskuteras under mötet såsom behovet av utbildning, hur man skapar förutsättningar för omställning i arbetslivet och hur man kan hantera de demografiska utmaningar som både Danmark och Sverige står inför.

Programmet på temat flexicurity fortsatte sedan med olika möten som alla hölls i det svenska residenset. Lektor Trine Pernille Larsen vid Köpenhamns universitet (Forskningscenter for Arbejdsmarkeds- og Organisationsstudier, FAOS, Sociologisk institut) höll en presentation om den danska flexicurity-modellen och vilka utmaningar som framtidens arbetsmarknad ställer på modellen. Några av de saker hon resonerade om var hur arbetsmarknaden påverkas av digitalisering och automatisering samt huruvida atypiska anställningsformer omfattas av modellens sociala skyddsnet.

Resten av dagen innehöll möten med arbetsmarknadens parter. Vid en arbetslunch höll Torben D Jensen från Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH) och Steen Müntzberg från Dansk Arbejdsgiverforening (DA) kortare presentationer, varpå det följde frågor och ett diskussionsutbyte om den danska arbetsmarknadsmodellen. FH organiserar fackliga organisationer som sammanlagt representerar 1,4 miljoner arbetstagare. Dess motpart är DA, en systerorganisation till Svenskt Näringsliv.

Under eftermiddagen fördjupades diskussionerna vid två separata möten med parterna. Arbetsgivarsidan inledde och representerades av Steen Müntzberg från DA, Jeppe Rosenmejer från SMVdanmark, Ole Lund Jensen från Danske Regioner och Kristian Heunicke från Kommunernes Landsforening. Vid det efterföljande mötet med arbetstagersidan gav Mads Busck från FH och Benn Gandløse Vestergaard från Akademikerne sina reflektioner om den danska arbetsmarknadsmodellen.

Torsdagen den 27 juni

Torsdagens programpunkter var samtliga på temat insatser för att få utrikes födda i arbete och språkundervisning för tillträde till arbetsmarknaden. Delegationen besökte Jobcenter Köpenhamns kontor på Gammel Køge Landevej. Nämnnda kontor är det som flertalet av de arbetsökande i Köpenhamn har att vända sig till, och när det gäller nyanlända (flygtninge) har centret ett omfattande uppdrag att kontinuerligt och systematiskt hjälpa personer att etablera sig.

Centerchef Maja Agu hälsade välkommen, och sedan höll olika medarbetare kortare anföranden om det integrationsarbete som bedrivs vid centret. Delegationen fick höra mer om den s.k. Københavnermodellen och om hur språkundervisningen bedrivs. En utgångspunkt i modellen när det gäller språkundervisningen är att den ska bedrivas på ett sådant sätt att man ska lära sig språket samtidigt som man har fokus på att komma i arbete. Undervisningen är därför uppbyggd i olika moduler där innehållet är anpassat utifrån vilket segment av arbetsmarknaden deltagarna har matchats mot.

Vidare presenterades ett projekt inriktat på att få fler kvinnor i sysselsättning. Det redogjordes även för en utbildningssatsning benämnd IGU (integrationsgrunduddannelse) som tillämpats sedan 2016. IGU är ett tvåårigt program inriktat på de som är i åldern 18–40 år och som varit i Danmark kortare tid än fem år. I programmet, som man får ansöka till, varvas utbildning med en avlönad praktik. Utbildningen består av både yrkesinriktade kunskaper och språkundervisning.

Programmet vid Jobcenter avslutades med att Bente Ingemann, personalkonsulent vid TDC, höll en presentation. Företaget TDC är Danmarks motsvarighet till Telia, ett tidigare statligt telebolag som numera är privatiserat. TDC har ingått avtal med Jobcenter inom ramen för IGU, och Bente Ingemann berättade om företagets erfarenheter av att ta emot personer via IGU.

Ambassadören eller medarbetare till honom närvarade under hela studiebesöket i Köpenhamn och informerade löpande delegationen om det politiska och ekonomiska läget i Danmark. Olika arbetsmarknads- och sysselsättningsfrågor belystes och sattes in i den danska kontexten.

BILAGA 1

Arbetsmarknadsutskottets delegation

Anna Johansson (S), delegationsledare

Mats Green (M)

Patrik Björck (S)

Saila Quicklund (M)

Magnus Persson (SD)

Martin Ådahl (C)

Ali Esbati (V)

Josefin Malmqvist (M)

Johan Andersson (S)

Sofia Damm (KD)

Serkan Köse (S)

Gulan Avcı (L)

Leila Ali-Elmi (MP)

Maria Nilsson (L)

Johanna Haraldsson (S)

Marianne Pettersson (S)

Alireza Akhondi (C)

Ciczie Weidby (V)

Utöver dessa deltog tjänstemän från arbetsmarknadsutskottets kansli.

BILAGA 2

Program för arbetsmarknadsutskottets studieresa till Danmark den 25–27 juni 2019

Tisdagen den 25 juni

- Ankomst Köpenhamn
- Rundvisning i folketinget, Christiansborgs slott
- Briefing om Københavnermodellen m.m. av Cecilia Lonning-Skovgaard, Köpenhamns borgmästare för integrations- och segregationsfrågor
- Inrikespolitisk briefing av ambassadör Fredrik Jörgensen
- Middag och fortsatta diskussioner på Sveriges ambassads residens, med bl.a. ambassadören och representanter för parterna på den danska arbetsmarknaden

Onsdagen den 26 juni

- Möte med Beskæftigelsesministeriet och Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, Star
- Möte med lektor Trine Pernille Larsen, Köpenhamns universitet
- Arbetslunch på Sveriges ambassads residens med representanter för parterna på den danska arbetsmarknaden
- Fortsatta diskussioner med arbetsgivarrepresentanter
- Fortsatta diskussioner med arbetstagarrepresentanter

Torsdagen den 27 juni

- Besök på Jobcenter København
- Presentation av det praktikprogram som företaget TDC bedriver i samarbete med Jobcenter
- Avresa Köpenhamn